

14 Πολιτική // Συνέντευξη

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΕΜΠΤΗ-ΚΥΡΙΑΚΗ 31.12.09-3.1.10

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ // ΣΤΗ ΧΑΡΑ ΚΑΛΗΜΕΡΗ

► «Αντί να κάνουμε μικρορυθμίσεις και «εξυηρητέισεις» πρέπει να χαράξουμε πολιτική» δηλώνει στην «Η» ο υφυπουργός Παιδείας κ. Γιάννης Πανάρετος και παραπέμπει στις... ελληνικές καλένδες το πόρισμα Μπαμπινιώτη για το σύστημα εισαγωγής στα ΑΕΙ - ΤΕΙ.

Γιάννης Πανάρετος // Υφυπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων

“
ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

«Αντί να αναζητήσουμε τα δομικά προβλήματα του εκπαιδευτικού συστήματος, επιμένουμε να συζητάμε περί δευτερογενών ζητημάτων. Για τα ν+2 χρόνια φοίτησης, τις αυθαίρετες βάσεις του 10, το αν οι μαθητές θα εξετάζονται σε 4 ή 6 μαθήματα...».

“
ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

«Χρειάζεται εκ βάθρων αλλαγή της φυσιογνωμίας και της σχέσης του πανεπιστημίου με το κράτος. Οχι αλλαγή του νόμου πλαίσιο, αλλά αλλαγή ολόκληρου του πλαισίου με αυτονομία, αξιολόγηση, κοινωνική λογοδοσία...».

“
ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΑΕΙ - ΤΕΙ

«Η μαζική ίδρυση Τμημάτων ΑΕΙ - ΤΕΙ ήταν λάθος. Και το βλέπουμε τώρα. Ημουν από εκείνους που είχαν διαφωνήσει δημόσια με την πολιτική αυτή. Δεν το λέω τώρα...».

“
ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

«Το θέμα των κενών θέσεων σε ΤΕΙ της περιφέρειας λόγω της βάσης του 10 είναι σύνθετο. Πληρώσαμε τώρα μια πρόχειρη και επικοινωνιακή ρύθμιση. Η αντιμετώπιση πρέπει να είναι ουσιαστική».

► **Κύριε Πανάρετε, κατά τη γνώμη σας ποια είναι τα ουσιαστικά προβλήματα του εκπαιδευτικού συστήματος;**

Ουσιαστικά είναι τα δομικά προβλήματα. Τα προβλήματα που αγνοούμε χρόνια ή πολλές φορές δεν τα έχουμε καν εντοπίσει. Αντί αυτών επιμένουμε να συζητάμε περί δευτερογενών ζητημάτων. Συζητάμε για τα ν+2 χρόνια φοίτησης, τις αυθαίρετες βάσεις του 10, το αν οι μαθητές θα εξετάζονται σε 4 ή 6 μαθήματα. Όλα αυτά θα μπορούσα να τα συνοψίσω ως απουσία στόχου για το τι θέλουμε να δώσουμε στα παιδιά μας. Η επιδίωξη που έχει διατυπώσει ο πρωθυπουργός είναι η ύπαρξη ίσων ευκαιριών σε όλους σε μία παιδεία υψηλής ποιότητας. Αυτή είναι και η αρχή που ορίζει τις προτεραιότητές μας. Που οδηγεί στην αναζήτηση των δομικών προβλημάτων του εκπαιδευτικού συστήματος και την διαμόρφωση ουσιαστικής πολιτικής για την αντιμετώπισή τους. Αντί να κάνουμε μικρορυθμίσεις και «εξυηρητέισεις» πρέπει να χαράξουμε πολιτική.

► **Ποιοι είναι οι βασικοί άξονες της πολιτικής που θα ακολουθήσετε;**

Συνολικά, βασικούς πυλώνες της προσέγγισής μας αποτελούν τα εξής:

Πρωτοβάθμια / Δευτεροβάθμια: οι καθηγητές στα σχολεία και τα σχολεία στην κοινωνία. Πλήρης αλλαγή της λογικής διαχείρισης του εκπαιδευτικού προσωπικού της χώρας. Διορισμός σε σχολεία και σπάσιμο του συστήματος αποσπάσεων. Μεγαλύτερη συμμετοχή της κοινωνίας στην διαμόρφωση του σχολείου.

Τριτοβάθμια: Εκ βάθρων αλλαγή της φυσιογνωμίας και της σχέσης του πανεπιστημίου με το κράτος. Οχι αλλαγή του νόμου πλαίσιο, αλλά αλλαγή ολόκληρου του πλαισίου. Κύρια γνωρίσματα: Αυτονομία, προγραμματικές συμφωνίες, αξιολόγηση και κοινωνική λογοδοσία.

Έρευνα: Διαμόρφωση-επιπέλου-στρατηγικής έρευνας. Δεν μπορεί να συνεχίζεται η πρακτική όπου «πολιτικά» έρευνας είναι η κατανομή πόρων για να είναι όλοι ευχαριστημένοι. Οι ενέργειές μας θα κινηθούν σε δύο κατευθύνσεις. Η πρώτη θα αφορά την προώθηση έρευνας που θα εναρμονίζεται με τις εθνικές στρατηγικές μας (π.χ. υποστήριξη της πρώτης ανάπτυξης).

Η δεύτερη θα αφορά την χρηματοδότηση ερευνητών και προγραμμάτων με ανοικτό πεδίο αντικειμένων με μοναδικό κριτήριο την επιστημονική αριστεία. Τα παραπάνω θα συνδυασθούν με την προσπάθεια δημιουργίας συνεργασίας με ερευνητικά κέντρα και επιστήμονες του εξωτερικού αλλά και τους διακεκριμένους Έλληνες ερευνητές της δια-

Αλλαγές εκ βάθρων - όχι μικρορυθμίσεις στην εκπαίδευση

σφοράς. Πρόσβαση στην γνώση. Υιοθέτηση σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης του ηλεκτρονικού βιβλίου. Αναγκίωση από το ένα και μοναδικό σύγγραμμα ή βιβλίο μέσω των τεράστιων δυνατοτήτων που προσφέρει το ηλεκτρονικό βιβλίο.

► **Οι προσάθειες που έχουν γίνει να**

το πανεπιστήμιο δεν μπορεί να λειτουργεί ως μια δημόσια υπηρεσία με δημοσιονομική νοοτροπία. Οπως έχει πει επανειλημμένα και ο πρωθυπουργός, ήλθε η ώρα να πάμε σε ένα πανεπιστήμιο που να λειτουργεί με τρόπο που να του επιτρέπει να ανταγωνίζεται με ίσους όρους τα πανεπιστήμια της Ευρώπης και της Αμερικής.

διορθωθούν τα προβλήματα του Πανεπιστημίου με νομοθετικές ρυθμίσεις έχουν αποτύχει. Μήπως θα πρέπει το Πανεπιστήμιο να βρει μόνο του τον δρόμο του;

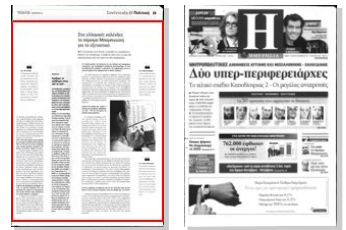
Ναι, πρέπει. Μέσο σε πλαίσιο ελέγχου και αξιολόγησης του παραγόμενου αποτελέσματος από το κράτος. Το πανεπιστήμιο δεν μπορεί να λειτουργεί ως μια δημόσια υπηρεσία με δημοσιονομική νοοτροπία. Οπως έχει πει επανειλημμένα και ο

πρωθυπουργός, ήλθε η ώρα να πάμε σε ένα άλλο πανεπιστήμιο. Ένα πανεπιστήμιο που να λειτουργεί με τρόπο που να του επιτρέπει να ανταγωνίζεται με ίσους όρους τα πανεπιστήμια της Ευρώπης και της Αμερικής. Δεν μπορεί να έχουμε καθηγητές που διαπρέπουν στο εξωτερικό,

τελευταία επεισόδια. Μπορεί να λειτουργήσει ο ισχύον νόμος;

Το πρόβλημα στο οποίο αναφέρεστε τίθεται της περισσότερες φορές σε λάθος βάση. Η δηλητηριώδη προσέγγιση «ναί/όχι στο άσπλο» είναι μία παραδοσιακή και βαθύτατα συντηρητική προσέγγιση υπαρκτού-στυπής ενός ζητήματος σε άσπρο και μαύρο. Και όποτε γίνεται μία τέτοια υπαρκτού-στυπής, η πλευρά που χρειάζεται να επικριματολογηθεί με ουσιαστικό τρόπο πάντα χάνει -αυτή ήταν και η όλα επικοινωνιακά τακτική του Τζορτζ Μπους. Επί της ουσίας τώρα: Για την κυβέρνηση δεν τίθεται θέμα άσπλου. Είναι σαφές ότι προβλήματα υφίστανται, αυτό το γνωρίζει ολόκληρη η κοινωνία. Με νομοθετικές ρυθμίσεις επιρρυθμίσεων και τροποποιήσεις δεν θα λυθεί το ζήτημα. Νόμος υπάρχει και τώρα. Αυτό που απαιτείται είναι βούληση και σοβαρότητα. Αυτά είναι που συνιστούν την αναγκαία προϋπόθεση. Από εκεί και πέρα, οι αιρέμονες συζητήσεις επί ψευδοδιλημάτων απλώς αποπροσανατολίζουν και φέρνουν σε αντιπαράθεση τμήματα του κοινωνικού ιστού της χώρας (άλλη παραδοσιακή συντηρητική τακτική,

► **Το θέμα του πανεπιστημιακού ασύλου ήρθε ξανά στο προσκήνιο μετά τα**

Στις ελληνικές καλένδες το πόρισμα Μπαμπινιώτη για το εξεταστικό

► Το εξεταστικό είναι απλώς η κορυφή του παγόβουνου. Εφόσον δεν κοιτάζουμε τι κρύβεται κάτω από το νερό, θα προσκρούουμε ξανά και ξανά στα ίδια προβλήματα...

ΓΙΑ ΤΟ ΑΣΥΛΟ

Η διλημματική προσέγγιση «ναι/όχι στο άσυλο» είναι μία παραδοσιακή και βαθύτατα συντηρητική προσέγγιση. Με νομοθετικές ρυθμίσεις επί ρυθμίσεων και τροποποιήσεις δεν θα λυθεί το ζήτημα. Νόμος υπάρχει και τώρα. Αυτό που απαιτείται είναι βούληση και σοβαρότητα.

ΚΟΛΕΓΙΑ

Κρύβαμε το πρόβλημα κάτω από το χαλί...

► Η διαδικασία ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας 36/2005 για την αναγνώριση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων των καλεγιών βρίσκεται στην τελική φάση. Ποιες είναι οι βασικές αρχές που θα περιλαμβάνει το σχετικό Προεδρικό Διάταγμα;

Μιλάμε για ένα ακόμα θέμα που ταλάνισε την χώρα λόγω έλλειψης πολιτικής. Η νέα ηγεσία του υπουργείου Παιδείας προχωρά με γρήγορους ρυθμούς στην ενσωμάτωση της οδηγίας στο ελληνικό δίκαιο. Με τρόπο που να σέβεται το Ευρωπαϊκό δίκαιο. Ταυτόχρονα, θα δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις ώστε να αξιολογούνται τα επαγγελματικά προσόντα με τρόπο που να συνάδει με τις υφιστάμενες σήμερα διεθνείς πρακτικές. Αυτό που κάναμε μέχρι σήμερα είναι να αποφεύγουμε να δούμε το πρόβλημα, κρύβοντάς το κάτω από το χαλί. Θέλω, όμως, να κάνω και μια παρατήρηση, μιας και η Ε.Ε. αντιμετωπίζει το θέμα στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς και της ελεύθερης διακίνησης αγαθών και εργαζομένων. Αναρωτιέμαι αν η BMW, π.χ., θα μπορούσε να πουλά στην Ελλάδα αυτοκίνητα δεύτερης ποιότητας χρησιμοποιώντας το όνομά της επειδή ξέρει ότι οι Έλληνες δεν θα τα οδηγήσουν στους δρόμους της Γερμανίας για να κινδυνεύουν από ατυχήματα οι Γερμανοί πολίτες. Γι' αυτό τον λόγο, έχουμε θέσει σε επίπεδο Ε.Ε. το θέμα της αξιολόγησης των μονάδων αυτών, ώστε τα κριτήρια αξιολόγησης που ισχύουν στην χώρα του μητρικού ιδρύματος να ισχύουν και στην χώρα του παραρτήματος.

το «διαίρει και βασίλευε»). Πρώτα, οι προϋποθέσεις αυτές αφορούν την ίδια την κυβέρνηση. Και εδώ, η αποδεδειγμένα σοβαρή ηγεσία στο υπουργείο Προστασίας του Πολίτη έχει δείξει ότι τις καλύπτει. Υστερα, αφορούν την ανεξάρτητη δικαιοσύνη και τις διοικήσεις των πανεπιστημίων, για την ενεργοποίηση των οποίων η σοβαρή ηγεσία αυτή μπορεί να δράσει ως καταλύτης.

► Τα τελευταία χρόνια έχουν ιδρυθεί με κοινοτικά κονδύλια πολλά τμήματα ΑΕΙ και ΤΕΙ που δεν έχουν αντίκρισμα στην αγορά εργασίας. Θεωρείτε ότι πρέπει να κλείσουν κάποια απ' αυτά;

Η μαζική ίδρυση Τμημάτων ήταν λάθος. Και το βλέπουμε τώρα. Ήμουν από εκείνους που είχαν διαφωνήσει δημόσια με την πολιτική αυτή. Δεν το λέω τώρα. Υπήρχε και αντίφαση πολιτικής. Από την μια, προωθούσαμε (όπως και όλες οι χώρες της Ε.Ε.) την μαζική τριτοβάθμια εκπαίδευση με ίδρυση Τμημάτων χωρίς ουσιαστική στρατηγική και, από την άλλη, βάζαμε τεχνικούς φραγμούς (π.χ. βάση του 10, μη χορήγηση επαγγελματικών δικαιωμάτων). Το να κλείσουν τμήματα βέβαια, είναι μια κουβέντα. Πρέπει να προχωρήσουμε στην αντιμετώπιση του προβλήματος με προσεκτικό και μεθοδικό τρόπο.

► Μετά την καθιέρωση της βάσης του «10» σε αρκετά τμήματα ΑΕΙ της περιφέρειας υπάρχει το φαινόμενο των κενών θέσεων. Πώς σκέφτεστε να αντιμετωπίσετε το ζήτημα;

Το θέμα είναι σύνθετο. Οι κενές θέσεις είναι η μια πλευρά της εξίσωσης. Πληρώνουμε τώρα μια πρόκληση και επικοινωνιακό ρόθμιση. Το να διορθώσει κανείς μια λάθος απόφαση είναι μερικές φορές πιο δύσκολο από μια απλή κατάργηση. Η αντιμετώπιση πρέπει να είναι ουσιαστική.

► Η πρώτη φάση του διαλόγου για την αλλαγή του συστήματος εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ολοκληρώθηκε. Σε ποια κατεύθυνση θα κινηθούν οι προτάσεις της κυβέρνησης και σε τι χρονικό ορίζοντα θα εφαρμοστούν οι όποιες αλλαγές;

Δεν είμαι σίγουρος σε τι ακριβώς αναφέρεστε. Όταν ο διάλογος ξεκίνησε, η προηγούμενη κυβέρνηση δεν είχε καταθέσει καμία πρόταση. Αντίθετα, επέλεξε την προσέγγιση της μηδενικής βάσης και διαδραματίζοντας τον ρόλο τροχονόμου απόψεων. Ως εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ στην συζήτηση εκείνη, μάλιστα, προσπάθησα να αναδείξω την ανάγκη να μην επικεντρωνόμαστε αποκλειστικά στο ζήτημα της εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Επομένως, κυβερνητικές προτάσεις - της οποιασδήποτε κυβέρνησης - δεν έχουν συζητηθεί στο συμβούλιο αυτό. Και θα ήταν λάθος να έχουμε ξεκινήσει επικεντρώνοντας την προσοχή μας σε αυτό το ζήτημα. Δεν μπορεί να είναι θέμα εθνικού διαλόγου το αν οι υποψήφιοι εξετάζονται σε 4 ή 6 μαθήματα ή αν θα υπάρχει τράπεζα θεμάτων.

► Κατά την άποψή σας, λοιπόν, η αλλαγή του συστήματος πρόσβασης στα ΑΕΙ - ΤΕΙ δεν θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα...

Το σύστημα πρόσβασης είναι ένα τεχνικό ζήτημα. Είναι το μεταβατικό στάδιο μιας εκπαιδευτικής φάσης και η απαρξή μια άλλης. Για να είναι επιτυχές, πρέπει ικανοποιεί τους στόχους που είχαν τεθεί για την μαθησιακή διαδικασία στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και να διασφαλίζει ότι τα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ, η άλλη πλευρά της διάβασης, θα υποδέχονται τους φοιτητές που θα ήθελαν να εκπαιδευθούν. Έχει συμβεί ποτέ αυτό; Θα έλεγα όχι. Όταν δεν έχουμε εξασφαλίσει την οσοτή εκπαιδευτική διαδικασία στο γυμνάσιο και στο Λύκειο δεν μπορούμε να προχωρήσουμε στο επόμενο βήμα.

Ότε μπορούμε να προχωρήσουμε αν από την άλλη πλευρά δεν επιτρέψουμε στα Ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να έχουν την αποκλειστική ευθύνη διαμόρφωσης του τρόπου λειτουργίας τους με κοινωνική λογοδοσία και με την δυνατότητα να μπορούν να καθορίζουν την φυσιογνωμία των φοιτητών που θέλουν να εκπαιδευθούν. Αυτό προηγούνται. Όταν αυτό το πλαίσιο διαμορφωθεί, η επιλογή συστήματος μετάβασης από την μια βαθμίδα στην άλλη είναι ένα τεχνικό θέμα που μπορεί να διαμορφωθεί από ειδικούς, χωρίς κομματικές αντιπαράθεσεις. Δεν είναι τυχαίο ότι ελαχίστοις είναι οι χώρες στις οποίες το σύστημα πρόσβασης αποτελεί εθνικό θέμα. Το εξεταστικό είναι απλώς η κορυφή του παγόβουνου. Εφόσον δεν κοιτάζουμε τι κρύβεται κάτω από το νερό, θα προσκρούουμε ξανά και ξανά στα ίδια προβλήματα...

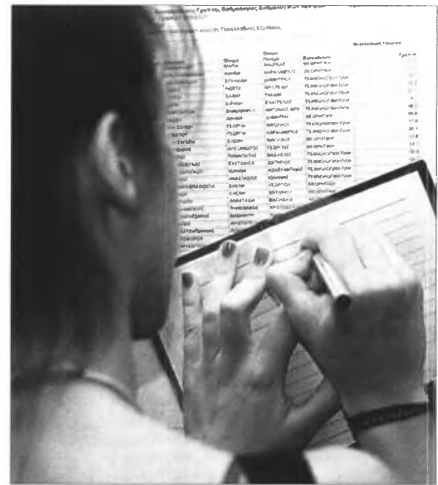
► Έχετε εκφράσει τη διαφωνία σας με τον τελευταίο νόμο για την έρευνα. Ποιες αλλαγές θα πρέπει, κατά την άποψή σας, να γίνουν;

Η δική μου διαφωνία διατυπώθηκε από την εποχή που συζητούνταν ο νόμος. Ένα φαινοκοσμικό πλέγμα μη εφαρμόσιμων διατάξεων. Δεν ήταν αντιπολιτευτική η θέση μου. Η ίδια η τότε κυβέρνηση αναγνώρισε τις αδυναμίες του νόμου αυτού, αναστέλλοντας τον πριν καν εφαρμοστεί. Αυτό αποτελεί την ακραία έκφραση αποτυχίας νομοθετικής πρωτοβουλίας. Η υπαγωγή της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας στο υπουργείο Παιδείας, δημιουργεί την ανάγκη για μια νέα προσέγγιση που θα παίρνει υπόψη της τα νέα αυτά δεδομένα. Προς το παρόν, θα χρειαστεί μια ακόμα αναστολή.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΙΑΛΟΓΟ

«Όταν ο διάλογος ξεκίνησε, η προηγούμενη κυβέρνηση δεν είχε καταθέσει καμία πρόταση. Αντίθετα, επέλεξε την προσέγγιση της μηδενικής βάσης και διαδραματίζοντας τον ρόλο τροχονόμου απόψεων».

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ

«Το σύστημα πρόσβασης είναι ένα τεχνικό ζήτημα. Για να είναι επιτυχές, πρέπει ικανοποιεί τους στόχους που έχουν τεθεί στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και να διασφαλίζει ότι τα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ θα υποδέχονται τους φοιτητές που θα ήθελαν να εκπαιδευθούν».